

ชื่อสารนิพนธ์ : การบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในเขตอำเภอด่านมะขามเตี้ย
จังหวัดกาญจนบุรี

ผู้วิจัย : พระครูถาวรกาญจนธรรม (สมคิด ถาวโร)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ)

คณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์

: พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.	พธ.บ., (เกียรตินิยมอันดับ ๑) ศศ.ม, รป.ม. (การจัดการความขัดแย้ง)
: ว่าที่ ร้อยตรี หญิง ดร. สุทธญาณ โอบอ้อม	ศศ.บ., พธ.ม., พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๘ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในเขตอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในเขตอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในเขตอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๒๘๐ รูป โดยเป็นการวิจัยแบบใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

๑. พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในเขตอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๘๓๖) และเมื่อพิจารณาเป็นรายเป็นด้าน พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในเขตอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านการบำรุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติ มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๔๒ และที่มีความคิดเห็นต่ำสุดคือ ด้านการบริหารและการปกครอง มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๙๐

๒. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในเขตอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบสมมติ

ฐาน พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญ และวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนพระสงฆ์ที่มี อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาทางธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับขาดการบำรุงดูแลรักษาสิ่งก่อสร้างภายในวัด ขาดการรับฟังข้อเสนอแนะของพระภิกษุ-สามเณรในการบริหารจัดการวัด พระภิกษุสามเณรไม่สนใจศึกษาเล่าเรียนนักธรรมและบาลี และขาดความเอาใจใส่ในการให้ความสะดวกเท่าที่ควร ส่วนข้อเสนอแนะคือ ควรมีการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของวัดให้มีสภาพที่สมบูรณ์สวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย สนับสนุนส่งเสริมภิกษุภายในวัดให้มีการศึกษาในระดับสูง โดยมีการให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้สอนและผู้เรียนนักธรรมและบาลี ควรมีการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการใช้วัดเป็นสถานที่บำเพ็ญกุศลให้มาก แนวทางในการส่งเสริมการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การบริหารของวัดควรดำเนินการบริหารวัดแบบบูรณาการ โดยการเชื่อมโยงกิจกรรมของวัดให้สอดคล้องกับการบริหารงานคณะสงฆ์ มองเห็นความสำคัญการจัดวางแผนพัฒนาวัด ด้วยการจัดระบบภายในวัด โดยจัดทำทะเบียนทรัพย์สินของวัดอย่างโปร่งใส จัดการศึกษาอย่างบูรณาการทั้งทางโลกและทางธรรม ดูแลรักษาความเรียบร้อย เพื่อให้ภิกษุสงฆ์ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย และให้ความช่วยเหลือกิจกรรมด้านสาธารณประโยชน์